

Gemeente
Sliedrecht

Integraal Preventie- en Handhavingsplan Alcohol & Drugs 2020-2023

Gemeente Sliedrecht

Status: Vastgesteld door college

Datum: 28 april 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel	3
1.2 Leeswijzer	3
2. Kaders en visie	4
2.1 Nationaal preventie akkoord	4
2.2 Visie	4
2.2.1 Integrale aanpak	4
2.2.2 Positieve gezondheid – inzetten op beschermende factoren	4
2.3 Doelgroep	5
3. Huidige situatie	6
3.1 Landelijk	6
3.1.1 Alcoholgebruik	6
3.1.2 Drugsgebruik	6
3.2 Lokaal	7
3.2.1 Alcoholgebruik	7
3.2.2 Drugsgebruik	9
4. Ambities en inspanningen	11
4.1 Waar willen we naartoe?	11
4.2 Hoe willen we dat bereiken?	11
4.2.1 Educatie en signalering	11
4.2.2 Regelgeving	14
4.2.3 Handhaving	16
4.2.4 Verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen	17
4.2.5 Praktijkgerichte risico analyse	18
5. Financiële paragraaf	19
6. Bijlagen	21
6.1 Evaluatie Preventie- en Handhavingsplan alcohol 2016-2019	21
6.2 Evaluatie Preventie- en Handhavingsplan drugs 2017-2020	23

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In de gemeente Sliedrecht wonen ongeveer 3.500 jongeren tussen de 12 en 24 jaar. De meeste van deze jongeren hebben wel eens alcohol gedronken of zijn van plan dit te gaan doen. Daarnaast mogen we ook het drugsgebruik onder jongeren niet vergeten. Blootstelling aan alcohol, maar ook aan drugs tijdens de jeugd kan tot schadelijke gevolgen leiden. Het is belangrijk om samen met partners maatregelen te treffen om het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren te beperken. Een belangrijk onderdeel is de omgeving bewust maken van signalen en handelingsperspectief te bieden. Daarom koppelen we dit plan ook aan de uitvoering van de campagne '25.000 paar ogen'.

De afgelopen jaren is hier aan de hand van het Preventie- en handhavingsplan alcohol 2014-2015, het Preventie- en handhavingsplan alcohol 2016-2019 en het Preventie- en handhavingsplan drugs 2017-2020 al stevig op ingezet. Uit de evaluatie¹ van de voorgaande plannen kunnen we constateren dat door deze inzet zeker al vooruitgang is geboekt, maar we zien helaas ook dat de cijfers wat betreft middelengebruik onder jongeren nog steeds hoog zijn. Reden te meer om het preventie- en handhavingsplan voort te zetten en te verfijnen waar nodig.

In het integrale preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs van de gemeente Sliedrecht ligt de focus voornamelijk op jongeren en jongvolwassenen, maar ook voor overmatig gebruik onder volwassenen en ouderen hebben we oog. Dit beleid geeft een integrale aanpak weer om het middelengebruik te beperken. In het plan is aandacht voor zowel preventie als handhaving. Er wordt wel stevig ingezet op het preventieve gedeelte, voorkomen is immers beter dan genezen!

1.2 Leeswijzer

Dit integrale preventie- en handhavingsplan alcohol & drugs is opgebouwd aan de hand van de vier w-vragen: Wat is de landelijke en lokale omvang van het probleem? (Hoofdstuk 3), Wat willen we bereiken? (Hoofdstuk 4), Wat gaan we ervoor doen? (Hoofdstuk 4), Wat mag het kosten? (Hoofdstuk 5). Daarnaast worden in hoofdstuk 2 de kaders en visie beschreven. We kijken ook terug op de doelstellingen en uitvoering van het preventie- en handhavingsplan Alcohol 2016-2019 en het preventie- en handhavingsplan Drugs 2017-2020 (Bijlage 6.1 en 6.2).

---

¹ Zie bijlagen

2. Kaders en visie

2.1 Nationaal preventie akkoord

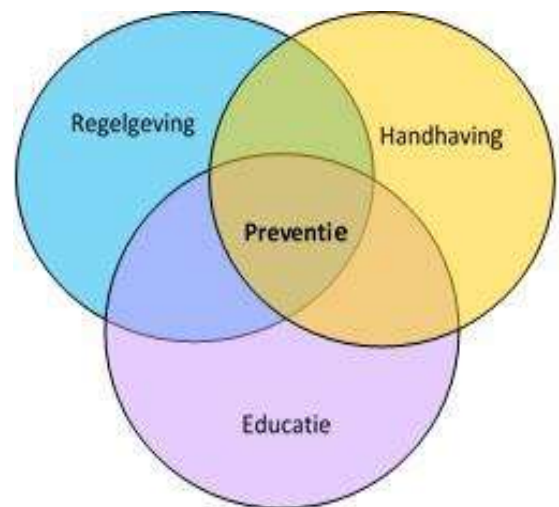
Het preventie- en handhavingsplan heeft grote raakvlakken met het Nationaal Preventieakkoord (2018), waar we ons als gemeente voor moeten inzetten. Eind 2018 is het Nationaal Preventieakkoord ondertekend door een groot aantal partijen in Nederland, zo ook door de VNG namens de gemeenten en door GGD GHOR namens de GGD 'en. Het Nationaal Preventieakkoord bevat doelstellingen over vermindering van roken, alcoholgebruik en overgewicht. De ambitie voor 2040 wat betreft alcoholgebruik is als volgt: *"Jongeren onder de 18 drinken geen alcohol. De groep overmatige en zware drinkers is fors afgenomen en ook drinken tijdens de zwangerschap komt niet meer voor."*

2.2 Visie

2.2.1 Integrale aanpak

Het preventie- en handhavingsplan is gebaseerd op een integrale aanpak. Er is sprake van een preventie én handhavingsplan. Wetenschappelijke studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom alcohol en drugs een cruciaal kenmerk is van effectief beleid (Reynolds, 2003). Onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbos-instituut bevestigt dat beleid op het gebied van alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal wordt aangepakt.

Het preventiemodel kent 3 beleidspijlers, te weten: educatie, regelgeving en handhaving. De pijlers staan deels op zichzelf maar overlappen elkaar ook (zie figuur). Juist in de overlap zien we het integrale preventiebeleid terug.

2.2.2 Positieve gezondheid – inzetten op beschermende factoren

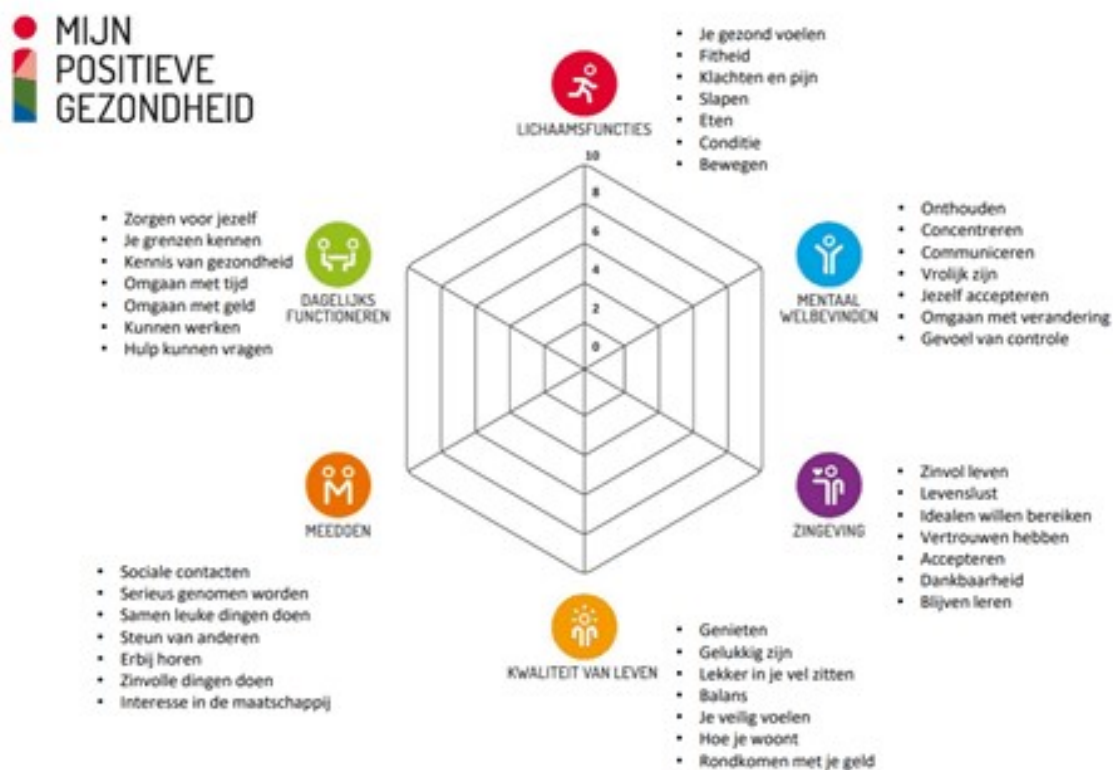
De World Health Organisation (WHO) definieerde in 1948 het begrip gezondheid als 'a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity'. Vanuit die definitie ontstond een omslag in het denken van ziekte & zorg naar gezondheid & gedrag.

In het preventie- en handhavingsplan sluiten wij ons aan bij het begrip "positieve gezondheid", zoals geïntroduceerd door Machteld Huber: "het vermogen van individuen om met levensuitdagingen (fysiek, emotioneel, sociaal) om te gaan en daar eigen regie over te voeren." In deze kijk op gezondheid ligt de nadruk op veerkracht, eigen regie en welbevinden. Niet de ziekte of het probleem staat centraal, maar het vermogen en de eigen (veer)kracht van mensen om hiermee om te gaan en te kunnen participeren in de samenleving.

Machteld Huber onderscheidt zes pijlers voor positieve gezondheid: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, sociaal-maatschappelijk participeren (meedoen) en dagelijks functioneren. De optelsom hiervan is van invloed op de mate waarin een individu in staat is om te gaan met levensuitdagingen. Het gaat dus om veel meer dan gezondheid in de klassieke zin van het woord. Het gaat ook om het hebben van een sociaal netwerk, werk of dagbesteding enzovoort.

Door het toepassen van het concept Positieve Gezondheid in het preventie- en handhavingsplan wordt anders gekeken naar de wijze waarop jongeren benaderd worden om hun gedrag te veranderen. Door op deze manier te kijken naar alcohol- en drugsgebruik onder jongeren, gaat de aandacht meer uit naar het inzetten op beschermende factoren. Welke beschermende factoren kunnen ervoor zorgen dat

jongeren minder alcohol en drugs gaan gebruiken? Dit vraagt om activiteiten gericht op de jeugd maar ook om activiteiten gericht op de omgeving.

2.3 Doelgroep

De doelgroep van dit preventie- en handhavingsplan zijn jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Het is bekend dat de gezondheidsschade van alcohol- en drugsgebruik het grootst is onder de 24 jaar. Jongeren en jongvolwassenen onder de 24 jaar zijn fysiek nog niet geheel volwassen en met name de hersenen zijn nog in ontwikkeling. Alcohol en drugs² kunnen deze ontwikkeling schaden. Bij jongeren die regelmatig drinken is de kans op alcoholverslaving op latere leeftijd groter. Wat betreft alcohol ligt voor de doelgroep tot 18 jaar het accent op het tegengaan van alcoholgebruik. Voor de doelgroep tot 24 ligt het accent op het tegengaan van overmatig alcoholgebruik zoals het 'binge-drinken'. Voor wat betreft drugs ligt de focus voornamelijk op preventie: het voorkomen dat jongeren beginnen met middelengebruik.

De centrale overheid heeft de leeftijdsgrens voor verkoop én bezit van alcohol per 1 januari 2014 verhoogd naar 18 jaar. Het toezicht op de naleving van deze leeftijdsgrens wordt als een belangrijke prioriteit beschouwd binnen het gemeentelijk preventie- en handhavingsbeleid.

De nadruk in dit preventie- en handhavingsplan ligt op jongeren en jongvolwassenen. Dit wil echter niet zeggen dat we helemaal geen oog hebben voor de doelgroep volwassenen. De insteek is om (overmatig) alcohol- en drugsgebruik zo vroeg mogelijk te ontmoedigen, zodat de kans kleiner is dat men op een latere leeftijd (overmatig) gebruik maakt van alcohol en/of drugs.

² Een drug is een scheikundige stof die inwerkt op de hersenen. Er zijn uiteenlopende soorten drugs zoals softdrugs waaronder hasj en wiet en harddrugs waaronder cocaïne, GHB, XTC en amfetamine. Drugs beïnvloeden doorgaans je waarneming en concentratievermogen en/of versterken je stemming. De gezondheidsrisico's van drugs zijn afhankelijk van het type drugs. Te denken valt aan schade aan de hersenen, lever, hart en bloedvaten.

3. Huidige situatie

3.1 Landelijk

Het Health Behaviour in School-aged Children onderzoek (HBSC) uit 2017, wat eenmaal per vier jaar wordt uitgevoerd door Universiteit Utrecht, het Trimbos-instituut en het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), geeft ons een vrij recent beeld van het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in Nederland.

3.1.1 Alcoholgebruik

Uit het landelijke HBSC onderzoek blijkt, dat 8 procent van de leerlingen op de basisschool ooit alcohol heeft gedronken. In het voortgezet onderwijs is het alcoholgebruik al veel hoger: 45 procent heeft ooit alcohol gedronken, 25 procent heeft in de laatste maand gedronken en 16 procent geeft aan ooit dronken geweest te zijn. Onder jongeren die alcohol gebruiken, wordt daarnaast ook flink gedronken. Bijna een derde is recent dronken geweest en ruim 70 procent dronk in de afgelopen maand meer dan vijf glazen alcohol bij één gelegenheid (binge-drinken). Van de drinkers drinkt 10 procent meer dan tien glazen alcohol op een weekenddag.

Het percentage jongeren dat ooit alcohol heeft gedronken en dat in de laatste maand alcohol heeft gebruikt is tussen 2003 en 2013 gehalveerd, met sterkste dalingen in de jongste groepen. Na 2013 is het alcoholgebruik van middelbare scholieren van 12 tot en met 16 jaar gestabiliseerd. In de periode 2015-2017 zijn er geen veranderingen in ooit gebruik en laatste maandgebruik van alcohol.

Binge-drinken onder drinkende jongeren is onverminderd hoog in 2017. In 2003 had 64 procent in de laatste maand wel eens meer dan vijf glazen bij een gelegenheid gedronken tegen ruim 70 procent in 2017. Alcoholgebruik onder jongeren is dus op zich flink teruggedrongen, maar de groep die eenmaal alcohol consumeert drinkt nog steeds veel.

Als jongeren aan drank willen komen is dat nog steeds relatief makkelijk in Nederland. Volgens het HBSC onderzoek uit 2017 krijgt ongeveer 40 procent van de jongeren die alcohol drinken dit via vrienden. Bijna een kwart van de jongeren zegt drank meestal te krijgen van ouders. Minder dan 9 procent van de jongeren koopt alcohol meestal zelf, terwijl 15 procent anderen meestal alcohol laat kopen. Aan jongeren die drinken en aangeven zelf alcohol te kopen, is gevraagd waar zij dat doen. De meest genoemde plekken zijn discotheek of club (10%), café of bar (8%), supermarkt (7%) en hok, keet of schuur (7%).

Wat betreft de naleving van de leeftijdsgrens alcohol heeft er in Nederland geen significante verbetering plaatsgevonden vergeleken bij de laatste cijfers uit 2016, zo blijkt uit recent onderzoek (najaar 2018) van bureau Objectief in opdracht van staatssecretaris Blokhuis (VWS). Het gemiddelde landelijke nalevingspercentage is 37,7%, vergeleken bij 36% in 2016. De slijtersbranche (73,3%) en de supermarktbranche (68,9%) zijn voor wat betreft de naleving een eind op de goede weg. De cafetaria's (20,7%), sportkantines (20,2%) en horecagelegenheden (17,5%) scoren ver onder een acceptabel niveau van naleving. De laagste naleving wordt bereikt door thuisbezorgkanalen met een nalevingspercentage van 9,5%.

Alle cijfers laten zien dat het organiseren van een goede aanpak tegen (overmatig) alcoholgebruik bij jongeren nog altijd actueel is. Dit zien we ook terug in het tot stand komen van het Nationaal Preventieakkoord, waarin roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik worden aangepakt.

3.1.2 Drugsgebruik

Het HBSC onderzoek (2017) rapporteert naast cannabisgebruik dit jaar voor het eerst ook over het gebruik van XTC (ecstasy, MDMA) en lachgas onder jongeren. XTC is al lang populair onder jongeren, vooral in het uitgaansleven omdat het dansen leuker zou maken en contact warmer (Ter Bogt & Engels, 2005). Het gebruik van deze drug kent echter ernstige risico's: van acute hypothermie, deregulering van de serotoninebalans en schade aan het synaptische systeem in de hersenen tot acute dood, soms zelf na het gebruik van een enkele pil (NIDA, 2017; Van Goor, 2015). Lachgas is ook voor jongere adolescenten gemakkelijk verkrijgbaar omdat het geen verboden middel is. Het

aantal gezondheidsincidenten met lachgas is in Nederland beperkt, maar vooral de combinatie met het gebruik van alcohol en andere drugs kan gevaarlijk zijn (Van Goor, 2018).

Alleen aan leerlingen in het voortgezet onderwijs is gevraagd of zij cannabis, XTC of lachgas gebruiken. Uit hun antwoorden blijkt dat ongeveer 1 op de 10 scholieren ooit cannabis heeft gebruikt. Het gebruik in de laatste maand ligt lager: 1 op de 20 scholieren heeft de laatste maand gebloed. Cannabisgebruik is hoger onder jongens dan onder meisjes. Van de 12-jarigen heeft vrijwel niemand ooit cannabis gebruikt, terwijl het percentage gebruikers oploopt tot ongeveer een kwart in het 16e levensjaar. Het percentage jongeren dat gedurende de maand voorafgaand aan het onderzoek cannabis gebruikt heeft, loopt in diezelfde periode op van ongeveer 0 tot 12 procent.

Slechts een zeer klein deel van de middelbare scholieren heeft ervaring met XTC: 1 procent heeft het ooit gebruikt en 0,4 procent heeft het de laatste maand gebruikt. Ook XTC-gebruik lijkt toe te nemen gedurende de adolescentie. Onder 12-jarigen komt XTC-gebruik vrijwel niet voor, maar het percentage jongeren dat ooit gebruikt heeft stijgt naar 2,2 procent onder 16-jarigen. Het percentage jongens dat ooit XTC gebruikt heeft is hoger dan het percentage voor de meisjes. Net zoals cannabis is lachgas een relatief populair middel onder leerlingen in het voortgezet onderwijs. Ongeveer 1 op de 10 heeft het middel ooit gebruikt en 1 op de 40 gebruikte in de laatste maand. Lachgasgebruik verschilt niet tussen jongens en meisjes. Tussen het 12e en het 16e levensjaar stijgt het percentage jongeren dat ooit gebruikt heeft van 4 naar 17 procent, waarbij zich de grootste stijging voordoet tussen de 14- en 15-jarige leeftijd. Het percentage jongeren dat in de laatste maand gebruikt heeft stijgt in die periode van 1 naar 4 procent.

3.2 Lokaal

3.2.1 Alcoholgebruik

Het alcoholgebruik onder jongeren is in Sliedrecht, evenals in de hele regio Zuid-Holland Zuid, nog altijd hoog. Alcoholconsumptie kan op verschillende manieren in kaart worden gebracht. Op dit moment wordt middels twee vragen, door de jeugdgezondheidszorg, aan jongeren gevraagd wat hun alcoholconsumptie is. Dit zijn de vragen 'Heb je wel eens alcohol gedronken?' en 'Hoe vaak heb je alcohol gedronken in de afgelopen drie maanden?'. Onderstaande tabellen tonen de resultaten van de twee vragen voor de gemeente Sliedrecht en voor de gehele regio Zuid-Holland Zuid over 2018 en 2019.

Alcoholgebruik bij jongeren in Sliedrecht in 2018

Alcoholgebruik jongeren (2018)				
	Gemeente Sliedrecht		Regio ZHZ	
	12-13 jarigen	14-15 jarigen	12-13 jarigen	14-15 jarigen
Wel eens alcohol gedronken	30%	51%*	27%	52%*
Alcohol gedronken in de afgelopen 3 maanden	17%	42%*	17%	43%*

* Significant hoger ten opzichte van de 12- en 13-jarigen.

Vergelijking tussen Sliedrecht en de rest van de regio ZHZ

In 2018 geeft 30% van de 12- en 13-jarigen in Sliedrecht aan wel eens alcohol te hebben gedronken. Dit verschilt niet significant met het percentage van de regio ZHZ (27%). Ook voor alcohol gedronken in de afgelopen 3 maanden geldt dat er geen verschil is tussen de percentages in Sliedrecht (17% voor 12-en 13-jarigen; 42% voor 14- en 15-jarigen) en de regio ZHZ (17% voor 12-en 13-jarigen; 43% voor 14- en 15-jarigen).

Vergelijking tussen verschillende leeftijdsgroepen

Voor zowel 'wel eens alcohol gedronken' als voor 'alcohol gedronken in de afgelopen 3 maanden' geldt dat het percentage voor de leeftijdsgroep 14- en 15-jarigen significant hoger is dan voor 12- en 13-jarigen.

Alcoholgebruik bij jongeren in Sliedrecht in 2019

Middels twee vragen wordt aan jongeren gevraagd wat hun alcoholconsumptie is. Dit zijn de vragen 'Heb je wel eens alcohol gedronken?' en 'Hoe vaak heb je alcohol gedronken in de afgelopen drie maanden?'. Onderstaande tabellen tonen de resultaten van de twee vragen voor de gemeente Sliedrecht en voor de gehele regio Zuid-Holland Zuid.

Alcoholgebruik jongeren (2019)				
	Gemeente Sliedrecht		Regio ZHZ	
	12-13 jarigen	14-15 jarigen	12-13 jarigen	14-15 jarigen
Wel eens alcohol gedronken	28%	50%*	24%	51%*
Alcohol gedronken in de afgelopen 3 maanden	17%	42%*	17%	44%*

* Significant hoger ten opzichte van de 12- en 13-jarigen.

Vergelijking tussen Sliedrecht en de rest van de regio ZHZ

In 2019 geeft 28% van de 12-en 13 jarigen in Sliedrecht aan wel eens alcohol te hebben gedronken. Ondanks dat het percentage 12- en 13-jarigen dat wel eens alcohol heeft gedronken in Sliedrecht hoger is dan in de regio ZHZ (24%), is het verschil niet significant wanneer Sliedrecht met de andere gemeenten in de regio wordt vergeleken.

Van de 14 en 15-jarigen in Sliedrecht heeft de helft wel eens alcohol gedronken (50%). Dit percentage verschilt niet van het percentage in de regio ZHZ (51%).

Voor alcohol gedronken in de afgelopen 3 maanden geldt dat er geen verschil is tussen de percentages in Sliedrecht (17% voor 12-en 13-jarigen; 42% voor 14- en 15-jarigen) en de regio ZHZ (17% voor 12-en 13-jarigen; 44% voor 14- en 15-jarigen).

Vergelijking tussen verschillende leeftijdsgroepen

Voor zowel 'wel eens alcohol gedronken' als voor 'alcohol gedronken in de afgelopen 3 maanden' geldt dat het percentage voor de leeftijdsgroep 14- en 15-jarigen significant hoger is dan voor 12- en 13-jarigen.

Naleving leeftijdsgrens

Op het gebied van de naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop zijn de afgelopen jaren mooie stappen gezet. Op dit gebied lopen we voorop wanneer we Sliedrecht vergelijken met de regionale en landelijke cijfers. Zie onderstaande tabel voor de meest recente stand van zaken. Een uitgebreidere toelichting is te vinden in bijlage 6.1.

Verkooppunt	Ambitie naleving	Resultaat
Supermarkten, slijterijen, horeca, (sport)kantines ³	75%	86,8% (2017, 38 controles) 95,2%(2018, 21 controles) 91,7% (2019, 39 controles)

³ De nalevingcijfers voor supermarkten, slijterijen, horeca en sportkantines zijn samengevoegd. Aanleiding hiervoor is geweest dat er te weinig statistische waarde toe te kennen is aan de uitkomsten indien deze per verstrekker worden weergegeven.

Doorschenken

Voor de afname van overmatig alcoholgebruik en openbaar dronkenschap 18 tot 24 jaar is de afgelopen jaren ingezet op het speerpunt naleving van het niet schenken aan personen in kennelijke staat van dronkenschap (doorschenken) in de horeca en de sportkantines. Zie onderstaande tabel voor de meest recente stand van zaken, een uitgebreidere toelichting is te vinden in bijlage 6.1.

Soort bedrijf	Ambitie naleving	Resultaat
Horeca en sportkantines	75%	44% (2019, 9 controles)

Rechtsgeldigheid vergunningen

Tenslotte moeten alle drank- en horecavergunningen op orde zijn (rechtsgeldigheid vergunningenbestand). Het speerpunt was dat het nalevingspercentage rechtsgeldige vergunningen eind 2019 92% zou zijn. Zie onderstaande tabel voor de meest recente stand van zaken, een uitgebreidere toelichting is te vinden in bijlage 6.1.

Soort bedrijf	Te controleren	Ambitie naleving	Resultaat
Horeca	65	92%	93 % (2017 en 2018, 31 controles)

3.2.2 Drugsgebruik

Drugsgebruik kan op verschillende manieren in kaart worden gebracht. Middels twee vragen wordt aan jongeren gevraagd naar het gebruik van wiet of hasj. Dit zijn de vragen 'Heb je wel eens wiet of hasj gebruikt?' en 'Hoe vaak heb je wiet of hasj gebruikt in de afgelopen drie maanden?'. Onderstaande tabellen tonen de resultaten van de twee vragen voor de gemeente Sliedrecht en voor de gehele regio Zuid-Holland Zuid over 2018 en 2019.

Drugsgebruik bij jongeren in Sliedrecht in 2018

Drugsgebruik jongeren (2018)				
	Gemeente Sliedrecht		Regio ZHZ	
	12-13 jarigen	14-15 jarigen	12-13 jarigen	14-15 jarigen
Wel eens wiet of hasj gebruikt	1%	4%	1%	8%*
Wiet of hasj gebruikt in de afgelopen 3 maanden	0%	3%	1%	5%*

* Significant hoger ten opzichte van de 12- en 13-jarigen.

Vergelijking tussen Sliedrecht en de rest van de regio ZHZ

1% van de 12-en 13-jarigen en 4% van de 14- en 15-jarigen in Sliedrecht heeft wel eens wiet of hasj gebruikt. Het percentage van de 12- en 13-jarigen verschilt niet met het percentage van de regio ZHZ (1%). In de regio ZHZ is het percentage 14- en 15-jarigen dat wel eens wiet of hasj heeft gebruikt 8%. Het aantal 14- en 15-jarigen in Sliedrecht dat wel een wiet of hasj heeft gebruikt is lager dan in de gehele regio ZHZ, echter is dit verschil niet significant wanneer Sliedrecht wordt vergeleken met de andere gemeenten in de regio. Voor het gebruik van wiet of hasj in de afgelopen 3 maanden is geen verschil te zien tussen de percentages van Sliedrecht en van de gehele regio ZHZ.

Vergelijking tussen verschillende leeftijdsgroepen

Voor zowel 'hasj of wiet gebruikt' en 'hasj of wiet gebruikt in de afgelopen 3 maanden' geldt dat het

percentage bij de groep 14- en 15-jarigen hoger is dan bij de groep 12- en 13-jarigen. Echter is dit verschil in beide gevallen niet significant.

Drugsgebruik bij jongeren in Sliedrecht in 2019

Drugsgebruik jongeren (2019)				
	Gemeente Sliedrecht		Regio ZHZ	
	12-13 jarigen	14-15 jarigen	12-13 jarigen	14-15 jarigen
Wel eens wiet of hasj gebruikt	0%	5%*	1%	8%*
Wiet of hasj gebruikt in de afgelopen 3 maanden	0%	4%*	1%	6%*

* Significant hoger ten opzichte van de 12- en 13-jarigen.

Vergelijking tussen Sliedrecht en de rest van de regio ZHZ

0% van de 12- en 13-jarigen en 5% van de 14- en 15-jarigen in Sliedrecht heeft wel eens wiet of hasj gebruikt. Het percentage van de 12- en 13-jarigen verschilt niet met het percentage van de regio ZHZ (1%). In de regio ZHZ is het percentage 14- en 15-jarigen dat wel eens wiet of hasj heeft gebruikt is 8%. Het aantal 14- en 15-jarigen in Sliedrecht dat wel een wiet of hasj heeft gebruikt is lager dan in de gehele regio ZHZ, echter is dit verschil niet significant wanneer Sliedrecht wordt vergeleken met de andere gemeenten in de regio. Voor het gebruik van wiet of hasj in de afgelopen 3 maanden is geen verschil te zien tussen de percentages van Sliedrecht en van de gehele regio ZHZ.

Vergelijking tussen verschillende leeftijdsgroepen

Voor zowel 'hasj of wiet gebruikt' en 'hasj of wiet gebruikt in de afgelopen 3 maanden' geldt dat het percentage bij de groep 14- en 15-jarigen hoger is dan bij de groep 12- en 13-jarigen. De 14- en 15-jarigen hebben significant vaker wel eens en in de afgelopen 3 maanden hasj of wiet gebruikt dan de 12- en 13-jarigen.

Rioolwateronderzoek

In 2015 is een rioolwateronderzoek uitgevoerd in de gemeente Sliedrecht. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat een verbruik te zien is van de onderzochte opiumwetmiddelen en dat er dus sprake is van het gebruik van soft- en harddrugs binnen de gemeente Sliedrecht. In totaal is er naar 31 verschillende chemische stoffen (opiumwetmiddelen) onderzoek gedaan in het rioolwater. Van deze 31 stoffen zijn negen stoffen aangetroffen in het rioolwater en vier van deze negen stoffen springen er qua hoeveelheid gebruik uit. Het gaat hierbij om de stoffen die aanwezig zijn in cannabis, speed, cocaïne en XTC. Het Preventie- en Handhavingsplan Drugs 2017 – 2020 heeft middelen vrijgemaakt om dit rioolwateronderzoek te herhalen, om eventuele wijzigingen in het soft- en harddrugsgebruik binnen de gemeente Sliedrecht te kunnen constateren. Dit onderzoek vindt in 2020 plaats.

Alcohol- en drugsgebruik onder 16 tot 18 jarigen

Met betrekking tot het alcohol- en drugsgebruik onder de groep 16 tot 18 jarigen zijn tot op heden geen cijfers bekend. De reden hiervoor is dat deze groep niet meegenomen wordt in de standaard jeugdmonitor en de volwassenmonitor pas begint vanaf 19 jaar. Het is een gemis dat er juist over deze groep jongeren niets bekend is met betrekking tot het middelengebruik. Om deze reden geven wij de GGD ZHZ de komende beleidsperiode de opdracht om het alcohol- en drugsgebruik van de groep jongeren van 16 tot 18 jaar in Sliedrecht in kaart te brengen. Dit vragenlijstonderzoek brengt geen extra kosten met zich mee, omdat het uitgevoerd kan worden binnen de uren die we als gemeente vanuit 'Samen voor Gezond' hebben om aanvullend onderzoek uit te laten voeren door de GGD ZHZ.

4. Ambities en inspanningen

4.1 Waar willen we naartoe?

In dit preventie- en handhavingsplan onderscheiden we de volgende ambities:

1. Afname van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren en jongvolwassenen.
2. Meer bewustwording onder jongeren en hun ouders over de risico's van overmatig alcohol -en drugsgebruik.
3. Creëren van een gezonde leefomgeving. Om alcoholgebruik van inwoners te veranderen is het nodig om de omgeving waarin zij leven en bewegen aan te pakken. De focus ligt hierbij op het stimuleren van gezonde keuzes.
4. Vergroten van kennis onder inwoners in het herkennen van signalen van overmatig alcohol- en drugsgebruik en weten wat je kunt doen als je dit signaleert bij iemand in je omgeving.
5. Afname van overmatig alcoholgebruik en openbare dronkenschap 18 tot 24 jaar.
  - Eind 2023 is de naleving van het niet schenken aan personen in kennelijke staat van dronkenschap (doortappen) in de horeca en de sportkantines 75%.
6. Naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop
  - Naleving eind 2023 in supermarkten, slijterijen, horeca en sportkantines: 75%.
7. Drank- en HorecaverGUNningen op orde (rechtsgeldigheid vergunningenbestand)
  - Eind 2023 is het nalevingspercentage rechtsgeldige vergunningen 92%.

4.2 Hoe willen we dat bereiken?

In dit hoofdstuk zijn acties geformuleerd op de drie pijlers die tezamen de integrale aanpak van het alcoholvraagstuk vormen: educatie, regelgeving en handhaving. Hierbij is de insteek om uit te gaan van positieve gezondheid en met name in te zetten op preventieve activiteiten en beschermende factoren, zoals een positief opvoedklimaat.

4.2.1 Educatie en signalering

Het creëren van bewustwording en draagvlak in de samenleving is een belangrijke voorwaarde voor een succesvol beleid. Daarbij onderscheiden we vijf doelgroepen die invloed kunnen hebben op het alcohol- en drugsgebruik van jongeren: ouders, scholen, (sport)verenigingen, de coffeeshop en overige alcoholverstrekkers. De omgeving heeft daarnaast een belangrijke rol als het gaat om signalering. De belangrijkste samenwerkingspartner van de gemeente bij deze pijler is de GGD ZHZ.

Ouders

Veel ouders worstelen met het onderwerp 'kinderen en middelengebruik'. Daarbij onderschatten ze vaak het gebruik van hun kinderen. Het gedrag van hun puber wordt voor een deel bepaald door bijvoorbeeld vrienden. Ouders hebben, zonder dat zij dat vaak weten, echter wel degelijk ook zelf invloed op het gebruik van hun kinderen. Bijvoorbeeld de beschikbaarheid van alcohol in huis en het stellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders die geen duidelijke regels hebben afgesproken en geen leeftijdsgrens hebben gesteld voor het drinken van alcohol al op jongere leeftijd beginnen met drinken. Ze drinken bovendien vaker dan jongeren waarvan de ouders wel een leeftijdsgrens hebben gesteld. Een slechte ouder-kind relatie en psychische problematiek of middelengebruik van de ouders zijn tevens risicofactoren voor middelengebruik door jongeren.

De acties die wij de komende periode richting de doelgroep ouders ondernemen zijn:

- Ouders bewust maken van hoeveel jongeren drinken en de invloed die zij hier zelf op kunnen hebben door het goede voorbeeld te geven, bijvoorbeeld door in samenwerking met lokale partners een ouderavond te organiseren over dit thema;
- Ouders wijzen op de beschikbare informatievoorzieningen. Voor zowel ouders als jongeren zijn er o.a. relevante websites beschikbaar zoals puberenco.nl en maakjekeus.nl. Deze websites geven relevante informatie over middelen en opvoedadviezen;
- Professionals toerusten om vroegtijdig te signaleren. Medewerkers van het sociaal team worden getraind om vroegtijdig drugs- en alcoholproblematiek te signaleren en een verstandelijke beperking en/of psychische problematiek te herkennen.

Scholen

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. Ook als het gaat om middelengebruik leren jongeren op school wat wel en niet verstandig is. Met name de informatie over wat genotsmiddelen met de hersenontwikkeling doen is hierbij bruikbaar blijkt uit de praktijk. Dat geldt niet alleen voor jongeren, maar ook voor hun ouders. Een goed schoolprogramma biedt meer dan voorlichting en besteedt ook aandacht aan regels voor leerlingen en personeel met betrekking tot middelengebruik bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen.

De acties die wij de komende periode richting de doelgroep scholen ondernemen zijn:

- Het preventieprogramma 'Helder op school' van het Trimbos-instituut op de VO-scholen doorvoeren;
- Een integrale schoolaanpak ontwikkelen, waarbij preventie, signalering en handhaving uitgangspunten zijn. Deze integrale aanpak dient tot stand te komen met de VO-scholen, jongerenwerk, politie en gemeente;
- Verkennen of er afspraken te maken zijn met Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten om jongeren die verzuimen te screenen op zorgwekkend middelengebruik;
- We verkennen de mogelijkheid tot selectieve en geïndiceerde preventie. Recent onderzoek van Trimbos laat zien dat preventie gericht op jongeren met een verhoogd risico effectiever is dan universele preventie bij het voorkomen of verminderen van overmatig alcoholgebruik. We zoeken hiervoor de verbinding met het speciaal onderwijs.
- We zetten in op alternatieve vrijetijdsbesteding. Door de nadruk te leggen op alternatieve vrijetijdsbesteding voor alle jongeren blijft er minder tijd over om middelen te gebruiken. Zij hebben een plek nodig om naar toe te gaan waar zij actief bezig zijn met iets dat hen interesseert. Hierin zoeken we de verbinding met scholen, sportverenigingen en het jongerenwerk.

Sportverenigingen

Een gezonde sportomgeving is in het belang van de sporter en de vereniging zelf. Matig of overmatig middelengebruik bevordert dat niet. De praktijk is echter dat een sportwedstrijd wel eens een uitgebreide 'derde helft' heeft in de sportkantine. Door toeschouwers langs de lijn of op de tribune wordt ook tijdens de wedstrijden alcohol genuttigd. De barinkomsten zijn voor sportverenigingen vaak ook een belangrijke inkomstenbron. Het creëren van een gezonde sportomgeving begint bij het verenigingsbestuur zelf. Zij kunnen ervoor kiezen alcoholbeleid voor de vereniging op te stellen. Maar het zijn de barvrijwilliger en de teamcoach die een sleutelrol vervullen.

De acties die wij de komende periode richting de doelgroep sportverenigingen ondernemen zijn:

- Het bewustzijn bij sportverenigingen van hun verantwoordelijkheid voor de naleving van de wet vergroten;
- Sportverenigingen ondersteunen bij het opstellen en handhaven van beleid omtrent middelengebruik om zo een gezonde sportomgeving te creëren;
- Barvrijwilligers trainen in het toepassen van de leeftijdsgrens van 18 jaar;

- We zetten in op alternatieve vrijetijdsbesteding. Door de nadruk te leggen op alternatieve vrijetijdsbesteding voor alle jongeren blijft er minder tijd over om middelen te gebruiken. Zij hebben een plek nodig om naar toe te gaan waar zij actief bezig zijn met iets dat hen interesseert. Hierin zoeken we de verbinding met scholen, sportverenigingen en het jongerenwerk.

Coffeeshop

Sliedrecht heeft een coffeeshop binnen de gemeentegrenzen, Coffeeshop Drechtsteden. Aangezien de coffeeshop de enige manier is om legaal aan softdrugs te komen (binnen de kaders van het gedoogbeleid) is samenwerking met de coffeeshop belangrijk en kan verbinding tussen de coffeeshop en hulpverlening een belangrijke preventieve schakel zijn.

De acties die wij de komende periode richting en samen met de coffeeshop ondernemen zijn:

- Het vernieuwen van het coffeeshop beleid, waarbij aandacht wordt besteed aan het beschermen van kwetsbare groepen, zoals jongeren en jongvolwassenen;
- De medewerkers van de coffeeshop worden getraind in het herkennen van problematisch cannabisgebruik om incidenten en risicosituaties te voorkomen;
- De uitwisseling en samenwerking tussen de coffeeshop en het sociaal team versterken, in het bijzonder door de inzet van de verbindingsfunctionaris gezondheid en verslaving.

(Overige) alcoholverstrekkers

Met de term (overige) alcoholverstrekkers worden alle personen bedoeld die verantwoordelijk zijn voor een adequate naleving van de Drank- en Horecawet. Dat kunnen bijvoorbeeld horecaondernemers, barpersoneel, barvrijwilligers, portiers, caissières, slijterijen en filiaalmanagers zijn. Van deze mensen wordt verwacht dat ze de leeftijdsgrens voor de verstrekking van alcohol kennen en naleven, evenals het verbod op doorschenken bij dronkenschap en het toelaten van personen in kennelijke staat van dronkenschap in de onderneming, vereniging of het evenement.

Training:

Belangrijk is vooral dat een alcoholverstrekker zich bewust is van zijn/haar verantwoordelijkheid en in staat is juist te handelen, ook wanneer er weerstand is bij de klant. Om alcoholverstrekkers hierin te bekwamen zijn trainingsprogramma's ontwikkeld zoals Barcode voor barpersoneel, de IVA (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik) training voor barvrijwilligers en de Evenementen IVA.

Nalevingscommunicatie:

Naleving van de wet kan, naast individuele training, worden beïnvloed door nalevingscommunicatie. Nalevingscommunicatie omvat alle vormen van communicatie (media, persoonlijk, internet etc.) die gericht zijn op het stimuleren van naleving. Dit kan onder andere door met communicatie positieve voorbeelden zoals NIX-feesten extra te benadrukken en door het communiceren van de toezichtsresultaten de subjectieve pakkans te vergroten.

De acties die wij de komende periode richting de doelgroep (overige) alcoholverstrekkers ondernemen zijn:

- Het bewustzijn bij alcoholverstrekkers van hun verantwoordelijkheid voor de naleving van de wet vergroten door diverse communicatiemiddelen in te zetten en het gesprek aan te gaan;
- Alcoholverstrekkers trainen in het toepassen van de leeftijdsgrens van 18 jaar;
- Organisatoren van evenementen blijven adviseren over middelengebruik;
- We zetten vaker nalevingscommunicatie in, waaronder in elk geval ieder jaar communicatie van de toezichtsresultaten (onder andere nalevingscijfers);
- We vragen (overige) alcoholverstrekkers aan te sluiten bij de jaarlijkse NIX-18 campagne;
- We ontwikkelen in samenwerking met Bureau Objectief en Youz lokale materialen in het kader van het speerpunt doorschenken;
- We communiceren richting (overige) alcoholverstrekkers over hoe alcohol- en drugsgebruik kan worden voorkomen op evenementen en festivals.

Omgeving

De omgeving, zoals burens, vrienden, familie en collega's, speelt een belangrijke rol als het gaat om signalering. Als buurman, zus of kennis maak je je soms zorgen over alcohol- of drugsgebruik van iemand in je omgeving. Maar waar ligt de grens tussen gezellig een biertje drinken en alcoholmisbruik? Tussen een jointje roken en drugsverslaving? We willen inwoners bewust maken van de signalen en handelingsperspectief bieden om iemand te kunnen helpen.

In 2020 is de campagne '25.000 paar ogen' gestart. Deze campagne richt zich op bewustwording en preventie op het gebied van veiligheid. Uitgangspunt is dat onze 25.000 inwoners samen veel zien. Met deze informatie kunnen inwoners een belangrijke rol spelen in een prettige samenleving, waarin we naar elkaar omzien. De bedoeling is om jaarlijks een bewustwordingscampagne uit te voeren met betrekking tot het signaleren van en handelen bij alcohol- en drugsmisbruik in de naaste omgeving. Door deze herhaling vragen we structureel aandacht en alertheid van de omgeving met betrekking tot dit thema.

De acties die wij de komende periode richting de omgeving ondernemen zijn:

- We voeren een brede bewustwordingscampagne uit in het kader van 25.000 paar ogen, gericht op signaleren en het bieden van handelingsperspectief.
- Er bestaan al verschillende campagnes om kennis over middelengebruik en de nadelige gevolgen daarvan te vergroten bij verschillende doelgroepen, zoals NIX-18. Hier sluiten we als gemeente op aan;
- We onderzoeken of we het concept 'social nudging' in kunnen zetten. Social nudging is een manier om gedrag te beïnvloeden. Social nudges zijn interventies die een duwtje in de goede richting geven, zonder dat daarbij gebruik gemaakt wordt van taal of argumenten. Een voorbeeld: om gezond gedrag in de sportkantine te bevorderen wordt een bordje neergezet met daarop de vraag of jongeren onder de 25 alvast hun identiteitsbewijs tevoorschijn willen halen als ze alcohol bestellen, zodat de barmedewerkers hier niet naar hoeven te vragen.

4.2.2 Regelgeving

Zoals in de inleiding al is aangegeven, is regelgeving een van de pijlers van een integrale aanpak van het alcohol- en drugsvraagstuk. Dit preventie- en handhavingsplan is dan ook geen op zichzelf staand document. Hieronder is een opsomming opgenomen van de bestaande regelgeving over alcohol en drugs. Alle regelingen tezamen vormen de basis voor het handhavingsbeleid van de gemeente Sliedrecht.

Drank- en Horecawet

De nieuwe Drank- en Horecawet is in 2013 ingevoerd. Het doel van de wet is gezondheidsschade door alcohol bij jongeren voorkomen en verstoring van de openbare orde door alcoholmisbruik onder jongeren terug te dringen. In 2014 maakte een aanpassing van de wet onder meer dat de leeftijdsgrens werd aangepast van 16 naar 18 jaar. Ook moeten gemeenten verplicht een preventie- en handhavingsplan opstellen (zie ook 1.3. voor een uitgebreidere beschrijving). Ook de handhaving van de Drank- en Horecawet is nu bij gemeenten belegd.

Drank- en horecaverordening gemeente Sliedrecht

De gemeenteraad heeft deze verordening in haar vergadering van 10 december 2013 vastgesteld. Met de vaststelling van deze verordening geeft de gemeenteraad invulling aan artikel 4 van de Drank- en Horecawet. De Drank- en Horecawet bevat onder andere regels ten aanzien van prijsacties, schenktijden van de para commerciële instellingen, een verbod op privébijeenkomsten en derden bijeenkomsten en het verbod op het schenken van sterke drank door para commerciële instellingen.

Beleidsregels handhaving horeca en alcohol gemeente Sliedrecht

De Drank- en Horecawet legt de uitvoering van de handhaving bij de gemeente. De burgemeester heeft op 19 augustus 2014 de beleidsregels handhaving horeca en alcohol vastgesteld en hiermee ligt vast hoe handhaving is vormgegeven. Het beleid bevat onder andere een handhavingsmatrix waarin

artikelsgewijs de sancties worden vastgelegd op het moment dat er een overtreding wordt waargenomen.

Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Sliedrecht

De Algemene Plaatselijke Verordening bevat een verbodsbepaling over het openlijk gebruik van alcohol en softdrugs.

De nieuwe Alcoholwet

Als gevolg van het Nationaal Preventieakkoord en de evaluatie van de Drank – en Horecawet zal de Drank- en Horecawet worden gewijzigd. Er is een ontwerp wetsvoorstel voorbereid door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport waarvoor momenteel een adviesaanvraag aanhangig is bij de Raad van State. Het streven is dat de wet in 2021 in werking zal treden. De wet heeft een aantal wijzigingen tot gevolg:

1. Prijsacties met meer dan 25% korting zijn niet langer toegestaan. Het toezicht hierop wordt belegd bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA);
2. Er komen regels voor verkoop op afstand van alcoholhoudende drank. Dit voorstel houdt kortgezegd een leeftijdscheck in bij verkoop via internet/thuisbezorgen. Het toezicht hierop wordt belegd bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA);
3. Er komt een strafbaarstelling volwassenen die alcohol doorgeven aan minderjarigen;
4. Er komt een uitzondering op de strafbaarstellingen voor minderjarigen in verband met onderwijs of testkoper in het kader van toezicht;
5. Er komt een grondslag voor de onafhankelijke positie en vergoeding van de Landelijke examencommissie (LEC) voor sociale hygiëne;
6. Het Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet wordt ingetrokken;
7. De naam van de wet wordt Alcoholwet.

De nieuwe Alcoholwet heeft geen ingrijpende gevolgen voor de gemeente of de uitvoering van het lokale preventie- en handavingsplan. Wij zullen de inwerkingtreding van de nieuwe Alcoholwet monitoren en de betreffende diensten tegen die tijd informeren en instructies geven. Dit geldt bijvoorbeeld ten aanzien van de voorgenomen strafbaarstelling voor volwassenen onder punt 3 en de intrekking van het besluit eisen inrichting Drank- en Horecawet.

De Opiumwet

In de Opiumwet zijn alle middelen opgenomen die door de Nederlandse overheid als drugs worden beschouwd. Gebruik van drugs is in Nederland niet strafbaar. Wel zijn de productie, de handel en het bezit van drugs strafbaar.

Op grond van artikel 13b, eerste lid, Opiumwet is de burgemeester bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang, indien in woningen of lokalen, dan wel in of op bij woningen of zodanige lokalen behorende erven, een middel als bedoeld in de bij de Opiumwet behorende lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is (de zogenaamde Wet Damocles). De wijze waarop de burgemeester gebruik maakt van deze bevoegdheid is vastgelegd in de beleidsregels voor het bestrijden van georganiseerde misdaad/ondermijning – zuiver zaken doen – 2018.

Handhavingsarrangement coffeeshop

Op 19 mei 2008 heeft de gemeenteraad van Sliedrecht de kaders voor het softdrugsbeleid vastgesteld, het zogenaamde 1-optiebeleid. De te gedogen coffeeshop zal dienen te voldoen aan de in het beleid vastgestelde voorwaarden, alle AHOJG plus criteria, de Kaderstelling Softdrugsbeleid zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 19 mei 2008 en de eisen gesteld in de exploitatievergunning en gedoogverklaring. Dit gebeurt onder een handhavingsregime, waarin zeer strikt wordt opgetreden bij overtredingen van de gestelde gedoogvoorwaarden. Het handhavingsarrangement geeft vorm aan het handhavingsregime.

Lachgas wordt softdrug

Een recente ontwikkeling is dat het kabinet op 9 december 2019 heeft aangekondigd dat het met een

verbod komt op het recreatief gebruiken van lachgas. Lachgas wordt op Lijst II van de Opiumwet gezet waar bijvoorbeeld ook hennep op staat.

4.2.3 Handhaving

In de jaren 2016 tot en met 2019 is wat betreft de handhaving van alcoholgebruik ingezet op de leeftijdsgrenzen, het doorschenken en de vergunningen. Dit blijven de speerpunten voor de komende periode. Wat betreft handhaving in relatie tot drugs is een aparte alinea opgenomen.

Speerpunt leeftijdsgrenzen

Sinds 1 januari 2014 is de wettelijke leeftijdsgrens voor alcohol verhoogd van 16 naar 18 jaar. De handhaving hiervan is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Zoals in de inleiding is aangegeven stijgt het gemiddelde landelijke nalevingspercentage, maar is het nog steeds maar 37,7% (2018). Regionaal ligt het gemiddelde nalevingspercentage op 42% (2017). Het gemiddelde nalevingspercentage in Sliedrecht maakt vanaf 2017 een positieve ontwikkeling door en ligt op 86,8% (2017), op 95,2% (2018) en op 91,7% (2019).

In aanvulling op de reguliere handhavingscontroles ondernemen wij de komende periode de volgende acties op het speerpunt leeftijdsgrenzen:

- Wij blijven inzetten op de inzet van mysteryshopping en monitoren of de positieve ontwikkeling op de naleving van de leeftijdsgrens zich doorzet. Vanaf 2016 koppelen wij mystery shopping ook aan handhaving en dit blijven we hanteren als methodiek.
- We blijven communiceren over de uitkomsten van het mystery shopping onderzoek (zie ook hoofdstuk 4.1. onder 'Alcoholverstrekkers').

Speerpunt doorschenken

Bij dit speerpunt gaat het om het doorschenken van alcohol aan mensen die in kennelijke staat van dronkenschap verkeren. Dronkenschap zorgt voor overlast op straat, agressie, belasting van de politie en jongeren die in het slechtste geval in coma raken. Barmedewerkers en portiers hebben hier vaak minder aandacht voor. De wet is hier echter heel duidelijk over. Het Wetboek van Strafrecht (artikel 252) bepaalt dat het 'verkopen of toedienen van bedwelmende drank aan iemand die in kennelijke staat van dronkenschap verkeert' verboden is en met een gevangenisstraf of geldboete kan worden beboet. De Drank- en Horecawet (artikel 20) bepaalt daarnaast dat er geen dronken bezoekers aanwezig mogen zijn in een horecagelegenheid.

De acties die wij de komende periode op het speerpunt doorschenken ondernemen zijn:

- Op basis van de uitkomsten van de nulmeting die in april 2019 plaatsvond zijn wij in gesprek gegaan met de horeca en de sportkantines in een normsessie. In de normsessie bespraken we de resultaten, hebben we gezamenlijk een norm gesteld en boden we handvatten om objectief de diverse stadia van dronkenschap te kunnen vaststellen. We bieden de horeca nu de mogelijkheid om hun barmedewerkers te trainen. De normsessie en aanvullende training is in overleg georganiseerd met de GGD ZHZ. Handhaving is in deze fase niet aan de orde.
- De nulmeting die in april 2019 plaatsvond op doorschenken krijgt een vervolg. Er vindt twee keer per jaar vervolgonderzoek plaats en onderdeel van dit onderzoek is ook een confrontatie-audit. Dit houdt in dat de dienstdoende leidinggevenden die avond een terugkoppeling ontvangt van de uitkomsten van het onderzoek. Deze aanpak is gericht op bewustwording en het bieden van het juiste handelingsperspectief;
- Mocht er op termijn geen significante verbetering zichtbaar worden dan onderzoeken wij de (juridische) mogelijkheden om het doorschenkonderzoek te koppelen aan handhaving. Dit zal op een vergelijkbare manier plaatsvinden als bij mysteryshopping.
- We communiceren over de uitkomsten van doorschenkonderzoek.
- In samenwerking met Bureau Objectief / Youz ontwikkelen we lokale materialen om op dit speerpunt voor bewustwording te zorgen in Sliedrecht.
- We onderzoeken hoe de aanpak wat betreft doorschenken verder geborgd kan worden. Hierbij zijn de uitgangspunten dat we de horeca (en andere stakeholders) betrekken bij de aanpak. We

spreken een gezamenlijke norm rondom dronkenschap en doorschenken af. Het horecapersoneel wordt getraind in het naleven van deze norm, de norm wordt gecommuniceerd naar het uitgaanspubliek, de horeca wordt ondersteund waar kan en er wordt gehandhaafd waar nodig.

Speerpunt rechtsgeldige vergunning

Na onderzoek van de Drank- en Horecavergunningen eind 2013 bleek dat nagenoeg 90% van de in Sliedrecht gevestigde gelegenheden waaraan een Drank- en Horecavergunning is verstrekt niet voldeed aan de Drank- en Horecawet. Dit had betrekking op uiteenlopende kwesties. Het ging bijvoorbeeld om een wijziging van de rechtsvorm die was doorgevoerd, een wijziging in de inrichting of om een nieuwe exploitatie. In 2014 en 2015 is op dit punt extra capaciteit ingezet met als resultaat dat eind 2015 nog maar 60% aan de vereisten voldeed. In 2017 zijn 31 bedrijven gecontroleerd en blijkt dat 93% voldoet aan de te stellen eisen. Hiermee wordt de door de gemeenteraad gestelde ambitie gehaald. De reguliere controles zetten we de komende periode voort met behulp van BOA's.

Handhaven op drugs

De productie van en handel in drugs is in de loop der jaren sterk geprofessionaliseerd en vind voor het overgrote deel plaats onder de regie van de georganiseerde misdaad. Waar de wet- en regelgeving het mogelijk maakt handhaven wij op het thema drugs.

Zo maakt de burgemeester sinds 1 januari 2019 gebruik van zijn bevoegdheid op grond van artikel 13b, eerste lid, Opiumwet tot het opleggen van een last onder bestuursdwang, indien in woningen of lokalen, dan wel in, op of bij woningen of zodanige lokalen behorende erven, een middel als bedoeld in de bij de Opiumwet behorende lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is (de zogenaamde Wet Damocles). Artikel 13b Opiumwet wordt sinds januari 2019 toegepast. De uitwerking hiervan ligt vast in de beleidsregels voor het bestrijden van georganiseerde misdaad/ondermijning – zuiver zaken doen (2018).

Wij blijven alert op ondermijning, waaronder de illegale productie van drugs, en doen dit samen met partners als Politie, Stedin, Tablis Wonen en in voorkomende gevallen ook ondernemers. Wij delen informatie binnen de geldende privacywetgeving om te komen tot een meer adequate informatiepositie en daarmee mogelijke opsporing. Wij werken verder aan het verbeteren van de informatiepositie binnen de gemeentelijke diensten door het organiseren van bijeenkomsten. Wij maken daarbij gebruik van diensten die een signalerende functie hebben met betrekking tot ondermijnende activiteiten.

4.2.4 Verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen

In juli 2018 is in Sliedrecht gestart met de inzet van een verbindingfunctionaris gezondheid en verslavingen. De verbindingfunctionaris focust zich primair op personen waar (risico's op) verslavingsproblemen aan de orde zijn en waar meerdere organisaties bij betrokken zijn of kunnen zijn. De verbindingfunctionaris heeft hierbij een coachende en begeleidende rol richting de cliënten zelf en een signalerende, verbindende en sturende rol richting sociaal team, de politie, de gemeente, het jongerenwerk en andere vrijwilligersorganisaties. De verbindingfunctionaris gaat letterlijk mee de straat op en zorgt ervoor dat concrete afspraken met de cliënten, zijn/haar directe familie en betrokken organisaties worden gemaakt en dat deze worden uitgevoerd. De verbindingfunctionaris denkt actief mee over de best passende ondersteuning en/of zorg, begeleidt de cliënt in het zorg- of ondersteuningstraject en onderhoudt hier zo nodig contact over met de directe familie van de cliënt.

In 2019 is gemiddeld met 20 tot 25 personen contact geweest, welke kampen met diverse problemen op het gebied van gezondheid en verslaving. Doordat de verbindingfunctionaris investeert in de relatie blijft het contact met cliënten vaak voor langere duur in stand. De verbindingfunctionaris heeft veel huisbezoeken gedaan, waarbij soms zorgelijke constatering is gedaan. Denk hierbij aan het verwaarlozen van de gezondheid en de directe leefomgeving van de cliënten. Een aantal van deze cliënten keren terug de zorg in en voor een aantal wordt een nieuw traject opgestart.

Aanmeldingen komen binnen via het sociaal team, het netwerk of familieleden. Preventief contact onderhouden met diverse jongeren is ook een onderdeel van de functie. Dit kan langdurig zijn doordat je vanaf het begin investeert in de relatie en wederzijds vertrouwen hebt in elkaar. De verbindingsfunctionaris heeft op dit moment een stabiele positie binnen de gemeente Sliedrecht. De contacten met Tablis wonen, politie en het sociaal team zijn kort en goed. Regelmatig komen deze partijen bij elkaar over de vloer om bepaalde casussen te bespreken.

4.2.5 Praktijkgerichte risico analyse

Om gericht te kunnen inzetten wordt jaarlijks een praktijkgerichte risico analyse uitgevoerd in samenwerking met politie, jongerenwerk, veldwerk verslavingszorg en de DHW BOA's. Van deze partners wordt jaarlijks gevraagd aan te geven wat zij als de belangrijkste risico's zien, via een gestandaardiseerde vragenlijst. De risicoanalyse bepaalt in welke mate op een specifieke pijler wordt ingezet en welke setting de meeste aandacht krijgt. De risicoanalyse is dus niet bedoeld om te bepalen welke interventies er worden ingezet, maar waar, wanneer en hoe interventies het beste kunnen worden ingezet. Op basis van de uitkomsten kan de uitvoeringsstrategie worden bepaald en bovendien in opvolgende jaren worden verfijnd en bijgestuurd.

5. Financiële paragraaf

De doelstellingen en acties uit dit preventie- en handavingsplan kunnen grotendeels gerealiseerd worden met de middelen die hiervoor reeds in de begroting zijn opgenomen. Enkel voor het speerpunt naleving doorschenken zijn extra financiële middelen nodig, zoals onder het kopje handhaving toegelicht.

Preventie

Sliedrecht betaalt, evenals de andere gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid, jaarlijks een inwonerbijdrage aan de Dienst Gezondheid & Jeugd. Hiervan wordt de inzet van de GGD-ZHZ voor de lokale prioriteiten uit de lokale nota publieke gezondheid en het preventie –en handavingsplan bekostigd. Er is voor onze gemeente, binnen de begroting van de GGD-ZHZ, jaarlijks een activiteitenbudget voor gezondheidsbevordering beschikbaar van ca. € 15.000,-. Een derde hiervan, ca. € 5.000,-, gaat naar de inzet van de GGD-ZHZ op het thema alcohol- en drugspreventie. Het andere deel wordt gebruikt om uitvoering te geven aan de ambities uit de lokale nota publieke gezondheid.

Met het preventie- en handavingsplan drugs 2017-2020 zijn middelen binnen de begroting beschikbaar gesteld om het rioolwateronderzoek in 2020 te herhalen. Hiervoor is € 13.000,- beschikbaar. Op het gebied van preventie zijn geen aanvullende middelen nodig.

Handhaving

De gemeenteraad van Sliedrecht heeft bij besluit van 8 oktober 2013 een budget beschikbaar gesteld voor het kunnen uitvoeren van handhaving door Boa's op de Drank- en Horecawet. De Boa's maken gebruik van stagiaires om mysteryshopping vorm te geven. Naast de inzet van onze boa's brengt mysteryshopping geen kosten met zich mee.

Zoals in dit plan aangegeven heeft er in april 2019 een nulmeting plaatsgevonden op het doorschenken van alcohol aan personen die in kennelijke staat van dronkenschap verkeren en zetten wij in op een verbetertraject. Het is daarbij noodzakelijk dat wij jaarlijks objectieve informatie voorhanden hebben over de huidige stand van de naleving. Een nalevingsonderzoek zoals dat in 2019 ingezet is, is het instrument om zicht te krijgen en te houden op de naleving en zo nodig bij te sturen.

Het nalevingsonderzoek geven we vorm middels zogenaamde confrontatie-audits. Dit houdt in dat er op de avond van het onderzoek een terugkoppeling plaatsvindt met de leidinggevende van de betreffende horecagelegenheid. Direct na het bezoeken van alle locaties worden de horecagelegenheden nogmaals bezocht en wordt gevraagd naar de leidinggevende. De waarnemer informeert deze over zijn bevindingen en overhandigt hierbij een Tip of Topkaart. Ervaringen met deze methodiek laten zien dat het een positief effect op de naleving heeft zodra er directe en gerichte feedback aan gekoppeld wordt. Confrontatie-audits hebben voor zowel ondernemers als gemeenten een toegevoegde waarde. De audits helpen de ondernemers om grip te krijgen op de naleving van de wetgeving rondom dronkenschap en doorschenken. Ze krijgen feedback op het proces: waar gaat het goed, wat kan beter en hoe kan dit beter? Een degelijke aanpak kan een goede impuls betekenen op de naleving op doorschenken. Zowel het nalevingsonderzoek als de confrontatie-audits worden uitgevoerd volgens het wetenschappelijk onderbouwde protocol van het nalevingsonderzoek doorschenken.

Om een voldoende impuls te geven aan de naleving en om het onderzoek op de naleving voldoende statische waarde mee te geven willen we het onderzoek inclusief confrontatie-audit twee keer per jaar laten plaatsvinden.

Dergelijk onderzoek brengt kosten met zich mee en de begroting voorziet niet in middelen om dit uit te voeren. De kosten bedragen € 10.000,-. In samenhang met andere handavingsvraagstukken zullen wij bij de komende behandeling van de begroting 2021 komen met een integraal voorstel om structureel middelen beschikbaar te stellen. Hiermee kan dan ook het nalevingsonderzoek op doorschenken worden uitgevoerd.

Er is in de begroting een bedrag van € 101.197 beschikbaar voor alle boa taken. Uit dit budget wordt ook inzet geleverd op het toezicht op de Drank- en Horecawet overeenkomstig de in dit stuk gestelde ambities. Hiervoor zijn geen aanvullende middelen nodig.

6. Bijlagen

6.1 Evaluatie Preventie- en Handhavingsplan alcohol 2016-2019

Preventie

In de afgelopen jaren zijn er veel verschillende acties ingezet om de gestelde ambities uit het preventie- en handhavingsplan 2016-2019 waar te maken, gericht op diverse doelgroepen.

Voor de doelgroep ouders zijn bijvoorbeeld meerdere ouderavonden georganiseerd, zowel op het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. Ook binnen het programma De gezonde school en genotmiddelen (DGSG) is aandacht geweest voor de rol van ouders. Op de scholen (m.n. op het voortgezet onderwijs) is gewerkt aan het programma De gezonde school en genotmiddelen, zijn docenten getraind d.m.v. het programma Frisse Start (een preventieprogramma gericht op roken, alcohol drinken en blowen) en is voorlichting gegeven in de klassen. Voor de doelgroep sportverenigingen is een bijeenkomst gehouden, er zijn IVA-trainingen (Instructie Verantwoord Alcohol schenken) aangeboden en daarnaast is er gezorgd voor een regelmatige communicatie aangaande (landelijke) campagnes rondom het thema alcoholgebruik. Verder is er ingezet op de doelgroep alcoholverstrekkers, d.m.v. mysteryshop onderzoek, aanwezigheid van experts bij het horeca overleg, aanbod van IVA-trainingen en regelmatige communicatie aangaande (landelijke) campagnes rondom het thema alcoholgebruik. Daarnaast heeft het jongerenwerk gerichte begeleiding en deskundigheidsbevordering gehad en is er een goed bezochte informatieavond voor jongeren georganiseerd in Elektra en is een Open & Alert training gegeven aan jeugdprofessionals. Verder is er een NIX feest georganiseerd voor de jongeren in Sliedrecht, helaas viel de opkomst bij dit feest tegen.

Handhaving

In het Preventie- en handhavingsplan alcohol 2016-2019 was bepaald dat op de onderstaande activiteiten handhaving zou worden ingezet.

1. Leeftijdsgrenzen
2. Doorschenken
3. Vergunningen

Na de vaststelling van het preventie en handhavingsplan 2016-2019 zijn een aantal zaken in uitvoering genomen op de speerpunten leeftijdsgrens, doorschenken en rechtsgeldigheid van vergunningen. Hieronder wordt per speerpunt aangegeven welk resultaat is bereikt en wordt daarop een toelichting gegeven.

Naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop

Speerpunt 1: eind 2019 is de naleving van het niet schenken aan personen in kennelijke staat van dronkenschap (doortappen) in de horeca en de sportkantines 75%.

Resultaten naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop 2017 t/m 2019:

Verkooppunt	Ambitie naleving	Resultaat
Supermarkten, slijterijen, horeca, (sport)kantines	75%	86,8% (2017, 38 controles) 95,2%(2018, 21 controles) 91,7% (2019, 39 controles)

Toelichting

Op 1 januari 2013 is het toezicht op de Drank- en Horecawet overgegaan van het Rijk naar de gemeenten. Tot die tijd hield de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit toezicht op de Drank- en Horecawet. In 2011 liet het rijk nog een onderzoek uitvoeren met als uitkomst dat de gemiddelde naleving op de leeftijd (van toen nog 16 jaar) gemiddeld 28% was. In 2016 lag het landelijke nalevingspercentage op 36%. In het najaar 2018 is dit gemiddelde landelijke nalevingspercentage

maar heel ligt gestegen naar 37,7%. Landelijk zien we een voorzichtige verbetering op het gebied van de naleving van de leeftijdsgrens.

In regio Zuid-Holland Zuid is in opdracht van de Dienst Gezondheid en Jeugd in 2010 onderzoek gedaan naar de naleving en het gemiddelde nalevingspercentage lag op 35%. In 2017 is in Zuid-Holland Zuid een nalevingsonderzoek gedaan en daaruit bleek dat gemiddeld in 42% van de gevallen werd nageleefd. Voor Zuid-Holland Zuid gelden betere uitkomsten dan de landelijke gemiddelden en ook hier zien we een voorzichtige verbetering.

In 2015 en 2016 werd in Sliedrecht op beperkte schaal mysteryshopping toegepast en bleken de nalevingspercentages te liggen op respectievelijk 50% en 44% voor de horeca, op 50% voor de supermarkten (2015) en 20% voor slijterijen (2015). Deze resultaten zijn nog net iets beter dan het regionaal gemiddelde. De resultaten spreken echter niet aan als we dit afzetten naar de ambities die de gemeenteraad heeft gesteld (75% naleving op alle gebieden).

Vanaf 2016 hebben wij de inzet van mysteryshopping zo ingericht dat mysteryshopping ingezet kan worden voor handhaving. Op grond van het door de burgemeester vastgestelde handhavingsbeleid volgt bij een eerste overtreding een bestuurlijke waarschuwing. Als er sprake is van een tweede overtreding binnen een periode van een jaar dan volgt een bestuurlijke boete. Er zijn in 2016 meerdere bestuurlijke waarschuwingen uitgereikt en in een enkel geval is een bestuurlijke boete opgelegd. Doorpakken op dit onderwerp was noodzakelijk om naar de ambities te halen die de gemeenteraad heeft vastgesteld.

Over de jaren 2017, 2018 en 2019 zien we in de naleving een flinke sprong voorwaarts en worden de door de gemeenteraad gestelde ambities ook gehaald. Het gemiddelde nalevingspercentage ligt op 86,8% in 2017, op 95,2% in 2018 en op 91,7% in 2019. We zetten de huidige aanpak nog een aantal jaren door om te zien hoe de naleving zich ontwikkelt. Wij zien het positieve resultaat op dit gebied van alcoholverstreking onder de 18 jaar als een gevolg van de gezamenlijke inspanningen op het gebied van preventie en repressie.

Afname van overmatig alcoholgebruik en openbare dronkenschap 18 tot 24 jaar

Speerpunt 2: eind 2019 is de naleving van het niet schenken aan personen in kennelijke staat van dronkenschap (doortappen) in de horeca en de sportkantines 75%.

Resultaten naleving van doorschenken in 2019:

Soort bedrijf	Ambitie naleving	Resultaat
Horeca en sportkantines	75%	44% (2019, 9 controles)

Toelichting

In april 2019 hebben wij een zogenaamde nulmeting uitgevoerd op doorschenken. Hiermee is inzicht gekregen in de naleving op doorschenken in Sliedrecht. Sliedrecht loopt met dit beleid op doorschenken vooruit op de rest van de regio en zelfs landelijk zijn er slechts een handvol gemeenten die initiatieven ontwikkelen op dit gebied. Uit de nulmeting komt naar voren dat de naleving op doorschenken 44% is. Hoewel er sprake is van een nulmeting is het resultaat nog onvoldoende en wordt de ambitie die door de gemeenteraad is gesteld niet gehaald. Als gevolg van de uitkomst van de nulmeting zetten wij in op een verbetertraject.

Drank- en Horecavergunningen op orde (rechtsgeldigheid vergunningenbestand)

Speerpunt 3: eind 2019 is het nalevingspercentage rechtsgeldige vergunningen 92%.

Soort bedrijf	Te controleren	Ambitie naleving	Resultaat
Horeca	65	92%	93 % (2017 en 2018, 31 controles)

Toelichting

Na onderzoek van de Drank- en HorecaverGUNningen eind 2013 bleek dat nagenoeg 90% van de in Sliedrecht gevestigde gelegenheden waaraan een Drank- en HorecaverGUNning is verstrekt niet voldeed aan de Drank- en Horecawet. Dit had betrekking op uiteenlopende kwesties. Het ging bijvoorbeeld om een wijziging van de rechtsvorm die was doorgevoerd, een wijziging in de inrichting of in een enkel geval om een nieuwe exploitatie. In 2014 en 2015 is op dit punt extra capaciteit ingezet met als resultaat dat eind 2015 60% aan de vereisten voldeed. In 2017 en 2018 zijn 31 bedrijven gecontroleerd en blijkt dat 93% voldoet aan de te stellen eisen. Hiermee wordt de door de gemeenteraad gestelde ambitie gehaald.

6.2 Evaluatie Preventie- en Handhavingsplan drugs 2017-2020

Het preventie- en handhavingsplan drugs is op 26 september 2017 vastgesteld. In dit preventie- en handhavingsplan zijn doelen opgenomen met daar aan gekoppelde ambities. In onderstaande tabel worden de ambities en de stand van zaken toegelicht.

4.2 | Educatieve en communicatieve activiteiten

	Acties	Doelgroep	Status
1.	Het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten op bijvoorbeeld scholen. Hierbij zoeken wij nadrukkelijk de combinatie met andere onderwerpen zoals social mediagebruik.	Ouders	Bureau Leefstijl heeft de afgelopen jaren voorlichtingsavonden/ouderavonden georganiseerd om ouders van kinderen in het Voortgezet onderwijs te informeren over drugsgebruik onder jongeren. Sinds 2018 heeft Youz deze taak op zich genomen.
2.	De mogelijkheid tot het houden van een bijeenkomst op locatie, zoals bij iemand thuis.	Ouders	Met het organiseren van een bijeenkomst op locatie (in dit geval thuis), loopt men een deel van de doelgroep mis. Er is om deze reden gekozen voor voorlichtingsavonden op scholen.
3.	De voorlichtingsactiviteiten richten zich op alcohol, soft- en harddrugs en leefstijlen in het algemeen en worden in de klas gegeven. Het uitgangspunt hierbij is het reduceren van druggerelateerde schade en het aanreiken van stop-mogelijkheden.	Scholen	Bureau Leefstijl is gestart met het geven van voorlichtingsbijeenkomsten aan scholen door middel van het lesprogramma DGSG (De Gezonde School en Genotmiddelen) van het Trimbos Instituut. Sinds 2018 heeft Youz deze taak over genomen.
4.	Leraren krijgen vooraf een aparte voorlichtingsbijeenkomst waarbij het signaleren van drugsgebruik, de gevolgen van drugsgebruik en de belangrijke rol van de leraar behandeld worden.	Scholen	Bureau Leefstijl heeft zich toegelegd op deskundigheidsbevordering aan leerkrachten, om Frisse start te mogen geven. Hierin is er ook aandacht besteed aan het signaleren van drugsgebruik. Deze training heeft het jongerenwerk ook ontvangen.
5.	We willen bij voorlichtingsactiviteiten ook ervaringsdeskundigen inzetten. Wij zijn met De Hoop GGZ in gesprek om te kijken of we in Sliedrecht stageplekken voor ervaringsdeskundigen kunnen bieden en op welke plek dat dan het beste kan.	Scholen	De GGD ZHZ heeft expliciet aangegeven dat onderzoekers het er niet over eens zijn of de inzet van een ervaringsdeskundige middelengebruik onder jongeren afschrikt of juist stimuleert. De Richtlijnen Onderwijs van Trimbos Instituut en Verslavingspreventie Nederland adviseren negatief: een ervaringsdeskundige moet aan een groot

			aantal voorwaarden (leeftijd, achtergrond, doelgroep, de boodschap, de manier waarop de boodschap gebracht wordt) voldoen om effectief te kunnen zijn. Om deze reden hebben we besloten op dit moment niet in te zetten op ervaringsdeskundigheid in het kader van voorlichtingsactiviteiten.
6.	Wij bieden horecaondernemers een training op locatie aan.	Horeca	Bureau Leefstijl heeft tijdens het horecaoverleg van 11 september 2017 een voorlichtende presentatie georganiseerd waarbij alle horeca aanwezig was. Hierin heeft zij aandacht besteed aan middelengebruik en de risico's hiervan. Deze ervaring bleek ruimschoots aanwezig en er is geconcludeerd dat een aanvullende training op locatie niet nodig was.
7.	Daarnaast wordt de inrichting van de horecazaak doorgelopen.	Horeca	Voorgesteld wordt om tijdens het eerstvolgende horecaoverleg voor te stellen of hier nog behoefte aan is, gezien het feit dat de training over middelengebruik al heeft plaatsgevonden. Er blijkt geen behoefte te zijn.
8.	Om een doelmatige en effectieve massa mediale campagne te starten is een intensief en zorgvuldig traject vooraf noodzakelijk, wij starten begin 2017 met het opstarten van dit traject.	Jongeren	Het uitgebreid communiceren over middelengebruik door middel van een massa mediale campagne blijkt bij nader inzien geen goede manier te zijn om jongeren voor te lichten. Hiervoor geldt dezelfde reden als bij het inzetten van ervaringsdeskundigen. Om deze reden is besloten hier op dit moment niet op in te zetten.

4.3 | Regelgevende activiteiten

	Acties	Doelgroep	Status
9.	Door de maximale verkoophoeveelheid voor bezoekers in de leeftijdscategorie 18 tot 21 jaar te verlagen van 5 gram naar 1 gram per persoon per dag, wordt dit bemoeilijkt.	Bezoekers 18 tot 21 jaar.	Per 1 oktober 2018 is de verkoophoeveelheid softdrugs voor bezoekers van de coffeeshop in de leeftijdscategorie van 18 tot 21 jaar verlaagd tot 1 gram per bezoeker per dag.
10.	Het gedoogbeleid wordt beëindigd zodra de verbindingsfunctionaris en jongerenwerkers de nodige inzicht in de betreffende doelgroep hebben opgebouwd. Hiervoor wordt een periode van drie maanden uitgetrokken, gerekend vanaf de start van genoemde verbindingsfunctionaris. Deze start uiterlijk 1 januari 2018. Het gedoogbeleid eindigt dan uiterlijk op 31 maart 2018.	Bezoekers Elektra	Per 1 oktober 2018 is aan dit punt uitvoering gegeven.
11.	Door wijzigingen door te voeren in het bestemmingsplan ten aanzien van detailhandel kan een restrictief beleid		De omgevingswet is uitgesteld en gaat in per 1 januari 2021. Het Preventie- en Handhavingsplan drugs loopt tot en met

	op smart-, head en growshops gevoerd worden.		2020. Deze ambitie valt dus buiten de planperiode.

4.5 | Aandacht voor risicogroepen

	Acties	Doelgroep	Status
12.	Aanvullend onderzoek naar de omvang van de risicogroepen in Sliedrecht en de achtergronden bij (het risico op) drugsgebruik bij deze groepen.		Op dit moment voert de DG&J beperkt onderzoek uit naar het drugsgebruik onder jongeren, niet naar de omvang van de risicogroepen in Sliedrecht. Het houden van onderzoek naar deze omstandigheden moet nog worden gerealiseerd.
13.	Extra ambtelijke capaciteit vrijmaken om meer regie te kunnen voeren op een gezamenlijke aanpak van jeugd(overlast) en middelengebruik.		Door interne verschuivingen is deze ambitie gerealiseerd.
14.	Inzetten van een verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen en mogelijk maken van een uitbreiding van het aantal uren ambulant jongerenwerk.		De verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen is per 1 juli 2018 gestart.
15.	Bepalen van de toegevoegde waarde van de inzet van Moedige Moeders ter aanvulling op de verbindingsfunctionaris.		Moedige Moeders is een organisatie die steun verleent aan ouders en kinderen die te maken hebben met verslavingsproblematiek in hun sociale omgeving. In de sociale visie zien we terug dat de meeste inwoners van Sliedrecht de eigen kracht en mogelijkheden hebben om regie te hebben en te houden op hun leven. Moedige Moeders kan worden ingeschakeld door ouders (en kinderen) zelf, wanneer nodig.
16.	De vergunningsplicht voor risicovolle evenementen (op het gebied van middelengebruik), aanpassen door het toevoegen van verplichte maatregelen op het gebied van alcoholmatiging en drugspreventie gedurende het evenement.		In de advisering en vergunningsverlening wordt er reeds rekening gehouden met alcohol matigende en drugspreventieve maatregelen (doorschenken, bandjes, signaleren en melden van drugsgebruik, etc.).
17.	Het vergroten van de slagvaardigheid van de leerplichtambtenaar op het gebied van (vroeg) signalering en doorverwijzing met betrekking tot middelengebruik onder spijbelende leerlingen.		De leerplichtambtenaar houdt zich bezig met de behandeling van ongeoorloofd schoolverzuim, het voorkomen van schooluitval, extra verlof en vrijstellingen. Vroegsignalering met betrekking tot middelengebruik (onder spijbelende leerlingen) hoort thuis bij ouders en het onderwijs zelf. Wel willen we in het nieuwe PH plan verkennen of er afspraken te maken zijn met Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten om jongeren die verzuimen te screenen op zorgwekkend middelengebruik.